

Høringsuttalelse til NOU 2018:11 Ny fjellov

Fra Ramsås allmenningsstyre

Det vises til høringsbrev av 29. august 2018 fra Landbruks- og matdepartementet (LMD) om Statsallmenningslovutvalgets utredning NOU 2018:11 Ny fjellov.

Ramsåsen er en liten skogallmenning i utstrekning, men skogen har god tilvekst og gir virke av meget god kvalitet forutsatt at skogen drives ut når den er hogstmoden. Allmenningen har siden 1865 hatt eget allmenningsstyre valgt av og blant bruksberettigede i Vinnesbygda. I dag er det ca 100 bruksberettigede og virket drives ut gjennom enkeltmannsdrift. En god del av skogen er vernet. Vår oppfatning er at allmenningen har gått fra å være en veldrevet allmenning som ga verdifulle bygningsmaterialer til jordbruket i bygda, til å framstå som en allmenning hvor skogforvaltningen er forsømt de siste tiårene, spesielt mht uttak av hogstmodent virke. Dette har resultert i at vi virkesberettigede tilbys virke av meget dårlig kvalitet. Allmenningen er en underskuddsallmenning. Allmenningen er også et mye benyttet turområde for kommunens innbyggere i alle aldre.

Vi støtter felles høringsuttalelse fra allmenningsstyrene, men vil i det videre beskrive en del forhold som er viktig å forbedre for at hogst- og virkesretten skal bestå i vår allmenning.

Lokal forvaltning

Vi mener økt lokal innflytelse på arbeid som gjennomføres i allmenningen og økt bruk av lokal arbeidskraft bør styrkes. Dette vil, i forhold til i dag, øke gjennomføringsevnen, styrke lokale arbeidsplasser og styrke eierskapet allmenningsbygda har til allmenningsressursen.

Vi mener f.eks at bruksberettigede og lokalt næringsliv er de som bør få oppgaven med å utføre jevnlig og enkelt vedlikehold av veier i allmenningen.

Vi støtter lovutvalgets flertallsforslag om lokal forvaltning av skog og virkesrett i allmenninger med virkesrett.

Vår erfaring er dessverre at skogen i Ramsås statsallmenning pr tiden bærer preg av forsømt skogforvaltning de siste tiåra. Vi opplever at våre innspill til Statskog SF vedrørende skogsdrift ikke blir hørt eller hensyntatt selv om statsallmenningsloven § 1-1 slår fast at *Skogsdriften i statsallmenninger forvaltes av Statens skogforvaltning i samråd med allmenningsstyret.*

Den profesjonaliteten som Statskog SF påberoper seg som skogforvalter opplever vi ikke gjennomføres i vår allmenning. Trolig er et statsforetak med høyt fokus på økonomisk utbytte lite egnet til å forvalte skog i allmenninger hvor virkesretten har fortrinnsrett.

Resultatet av de siste tiårs skogforvaltning i Ramsås statsallmenning er at hogstmoden skog ikke er drevet ut, og at vi bruksberettigede tilbys råtebefengt virke i hogstfelt hvor det til dels er svært mye vindfall.

Dette medfører mye merarbeid under utdriving av virket, men også at virket ikke kan benyttes til bygningsmaterialer som opprinnelig tenkt.

Bildene under viser hogstfeltet som Statskog SF har blinket ut virke til dekning av virkesretten i 2019 og hvor råtebefengt virket vi får tildelt er.

For oss virkesberettigede er selvsagt ikke slik tildeling av virke tilfredsstillende, vår bruksrett blir tilnærmet verdiløs med dette. Ingen kan vel heller forvente at bruksberettigedes etterspørsel etter allmenningstrevirke blir særlig stor når slikt virke

tilbys. Dette får også negative ringvirkninger for det lokale sagbruket hvor allmenningsvirket sages og bearbeides til bygningsmaterialer.

Behovet for trevirke til bygningsmaterialer vil svinge i takt med byggeskikken i landbruket. Vi har nå hatt en periode hvor det har vært vanlig å bygge landbruksbygg i stål og betong. Med det grønne skiftet og økt fokus på bruk av bærekraftige bygningsmaterialer bør definitivt skogen i allmenningene pleies slik at disse ressursene står til rådighet for oss bruksberettigede den dagen vi skal bygge våre driftsbygninger i massivtre. Den dagen kommer!

Vårt inntrykk er at også skogindustrien nærmest skriker etter virke, og ikke minst er det et godt bidrag til klima og miljø at hogstmoden skog drives ut og fornyes. Det er skog i vekst som bidrar positivt i et CO2-regnskap, utvokst gammel granskog evner ikke å bidra til binding av CO2 i større grad, og skog som råtner bidrar negativt med å slippe ut CO2.

Skogforvaltning er forvaltning av ressurser i et meget langsiktig perspektiv. For skogen i Ramsås statsallmenning, og for at hogst- og virkesretten skal bibeholdes, haster det med å få på plass en lokal tilpasset skogforvaltning.

Å slå sammen fjelloven og statsallmenningsloven, og samtidig tillegge de lokale styrene skogforvalteransvaret i allmenninger med virkesrett, er én mulighet å løse dette på.

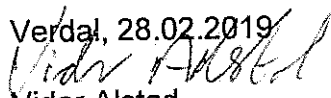
En enklere og fullt mulig måte å gjennomføre lokal skogforvaltning på etter gjeldende statsallmenningslov § 4-5, er at departementet faktisk tillater at allmenningsstyrer som søker å gjennomføre skogforvaltning etter bygdeallmenningsloven, får muligheten til dette. Etter vår erfaring er alle søknader mht dette i nyere tid avslått. Slik gir gjeldende lovregel oss ingen reell mulighet til å gjennomføre denne ordningen, ei heller lokal skogforvaltning. Ordningen er for øvrig i tråd med mandatets og lovutvalgets forslag, om at muligheten for å forvalte skog og virkesrett etter bygdeallmenningsloven fortsatt skal gjelde.

Innflytelse av bruksberettigede i styret og forvaltning av skog/virkesrett etter bygdeallmenningsloven

Vi støtter ikke lovutvalgets forslag til sammenslåing av lovene med de forslag som foreligger til styresammensetning.

Vi kan ikke støtte et lovforslag hvor ordlyden i forslaget til styre er *minst to representantar for dei med jordbrukstilknytt bruksrett* i et styre som skal erstatte dagens fjell-og allmenningsstyre. En slik reduksjon i innflytelse fra bruksberettigede samlet sett, er for oss uakseptabel.

En annen forutsetning for oss til å gi støtte til lovforslaget er at muligheten til forvaltning av skog og virkesrett etter bygdeallmenningsloven blir reell, ikke slik som i dag der staten som grunneier og skogforvalter er den som skal avgjøre dette og alltid avslår.

Verdal, 28.02.2019

Vidar Alstad
Ramsås allmenningsstyre